

Závodský, Artur

Tři publikace o B. Václavkovi

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1957, vol. 6, iss. D4, pp. 157-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108559>

Access Date: 18. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

zatím co Götz má A v tuto chvíli...). Pro přehlednost je rovněž lépe u časopisů uvádět vždy ročník a rok nebo pouze rok vydání, ale ne jenom ročník. A dále: Jen namátkou srovnaný citát z Literárních novin na str. 118 má čtyři chyby. I když nejde o porušení smyslu (přehození slovosledu, vyšlo m. vzešlo, propočtený m. propočtěný), přece jen to zvládává důvěru v přesnost Götzovy práce.

Götzova kniha o Václavu Rezáčovi, v níž se autor pokusil podat objektivní hodnocení Rezáčova díla, není monografií v pravém slova smyslu. Ačkoliv má četné klady, poznamenávají ji nepříjemně i nedostatky a lapsy, které byly uvedeny; ukazují, že by bylo třeba nad monografií ještě pracovat a zdokonalit ji.

Vlastimil Válek

Tři publikace o B. Václavkovi. V lednu r. 1957 by se byl dožil šedesátí let literární kritik a literární historik, organisátor umělecké levice mezi dvěma válkami *Bedřich Václavek*. Palčivě nám chybí dosud monografie o tomto zaslužilém bojovníku, který zahynul r. 1943 v Osvětimi. Přicházejí proto vhod i menší publikace, vydané k jeho nedožitému jubileu.

Universitní knihovna v Olomouci, v níž Václavek od r. 1933 až po svůj odchod do illegality působil (tehdy Studijní knihovna), vydala za redakce M. Nádvorníka sborníček *B. Václavek* (56 stran). Z něho zasluhují pozornosti dokumentární vylíčení, jak byl Václavek přeložen z trestu za činnost v brněnské Levé frontě do Olomouce, úryvky Václavkových listů tehdejšímu řediteli Dr. B. Vybíralovi a dvě svědectví o Václavkově pobytu v Osvětimi. Velmi cenné jsou bibliografie Václavkových příspěvků do kulturní rubriky Moravského věčerníku v l. 1937—1940 a čtyři fotografie B. Václavka.

Jiří Taufer rozšířil svoji stať z lednového čísla *Nového života* 1957, které bylo věnováno Václavkovi, a vydal ji v Čs. spisovateli pod názvem *O Bedřichu Václavkovi* (42 stran). Tauferovi se podařilo načrtnout výraznými tahy situaci brněnské kulturní levice v letech dvacátých, jejímž byl Václavek houževnatým spoluorganisátorem a jejímž se stal v prvních letech třicátých centrem. Leč vlastní portrét Václavka — literárního kritika a literárního historika mu vyšel kuse. V svěže napsané knížce zůstalo několik nedoplnění, zejména pokud jde o datace — Václavek neučil na starobrněnském gymnasiu několik let (str. 11), nýbrž sotva jeden a půl roku; Václavek se habilitoval na brněnské filosofické fakultě nikoli r. 1940 (str. 32), nýbrž 25. dubna 1939, atp.

Brno vzpomnělo B. Václavka vzpomínkovým sborníkem. Vydalo jej Museum dělnického hnutí Brněnska s Universitní knihovnou symbolicky jako zvláštní číslo časopisu *Index*, který Václavek po několik let spoluredigoval. Na 76 stranách velkého kvartového formátu najdeme tu mnoho cenného, zvláště životopisného a bibliografického materiálu k Václavkovi, i k řadě jiných kulturních pracovníků, kteří se nedožili osvobození (malíř Jaroslav Král, hudební vědec profesor Vladimír Helfert, divadelní kritik Dr. Richard Fleischner, předseda Levé fronty v Brně, aj.). K nejcennějším statím patří svědectví Roberta Smetany, Václavkova spolupracovníka při studiu a vydávání zlidovělých a kramářských písní, neznámá fakta o vydávání *Indexu* přináší filosof J. L. Fischer, jeden z jeho redaktorů, velmi hodnotná je vzpomínka prozaička J. V. Plevy atp. Na celé publikaci však vidíš, že rosta živelně a že v ní redakce (O. Franěk, Fr. Kalivoda, Fr. Priester, J. Václavková) nevládla pevnou a citlivou rukou. Jinak by dozajista odpadly články, které nic nového nepřinášejí, některé věci by se neopakovaly, byly by odstraněny fráze (např. z úvodního článku Fr. Kalivody) i zbytečné údaje, které s dílem a životem Bedřicha Václavka nesouvisí a lépe by byla provedena korektura (např. na str. 3 se proslulý herec Josef Skřivan uvádí jako Jan).

Artur Závodský

Jean de Léry: **Historie o plavení se do Ameriky, kteráž i Brasilia slove.** Je možno s upřímným povděkem uvítat, že nákladem ČSAV vyšel r. 1957 jako 19. svazek Památek staré literatury české překlad proslulého cestopisu, který napsal Francouz Jean de Léry a který z latinského překladu (r. 1586) přeložili do češtiny Čeští bratři Pavel Slovák a Matěj Cyrus r. 1590. O autorovi *Historie o plavení se do Ameriky*, o jejím obsahu a významu, jakož i o českém překladu se dovidá čtenář především z dvou úvodních statí, jež napsali Bohuslav Horák (str. 5—13) a Zdenka Tichá (str. 14—26). Kalvinův žák Léry byl členem výpravy, která přibyla v březnu r. 1557 do francouzské kolonie v ganabarské zátce na brazilském pobřeží. Pro neshody se správcem osady Villegagnonem opustil Léry s několika jinými ostrov a v r. 1558 se vrátil do Zenevy. Zvolil pak dráhu duchovního a působil jako pastor na různých místech. Své dojmy a zkušenosti z pobytu v Jižní Americe vypsál ve spise, který vyšel r. 1578 původně francouzsky a po